

Registratienummer : 13INT00842
Auteur : L.C.M. Roeling
Datum : 20 maart 2013
Onderwerp : Bijlage regionale overlegstructuur en proeftuinen

1. Inleiding

De regio Arnhem wil klaar zijn voor een innovatieve herstructurering van het sociale domein. De elf¹ gemeenten in de regio Arnhem werken al langer met elkaar samen op het sociale domein. Rijk, provincies en gemeenten spreken al enkele jaren over hervormingen van het sociale stelsel, inclusief het overdragen van verantwoordelijkheden naar gemeenten. Met de arbeidsmarktregio als vertrekpunt zijn de gemeenten in de regio Arnhem met elkaar aan de slag om dit proces verder te brengen.

De decentralisaties zijn onderdeel van een complete transformatie van het sociale domein, die het beste op basis van één samenhangende visie uitgevoerd kan worden. Langs de weg van de visievorming kan de samenhang binnen dit domein aanzienlijk verstevigd worden. De positie ten opzichte van (boven)regionaal georganiseerde partijen, de benodigde kennis en capaciteit en de afdekking van financiële risico's vragen om (boven)regionale samenwerking. Dit vraagt om gedegen samenwerkingsverbanden.

De voordelen van afstemming van de visie op regionaal niveau zijn:

- Versterking van de gezamenlijke sturings- en uitvoeringskracht;
- Samenwerking bij het denkwerk biedt een efficiëntievoordeel, doordat niet elke gemeente zelf het wiel opnieuw hoeft uit te vinden. Het biedt ook de mogelijkheid om te leren van elkaars ervaringen met het in praktijk brengen van de visie;
- Werken vanuit een gezamenlijke visie biedt voordelen bij de afstemming met grote, regionale partijen: samen staan de gemeenten sterker;
- Voor de samenwerkingspartners is er een efficiëntievoordeel dat ze niet met elke gemeente afzonderlijk hoeven te overleggen over bijvoorbeeld de wijze van dienstverlening; tijd die beter aan de daadwerkelijke dienstverlening en ondersteuning van inwoners besteed kan worden. Dit laatste geldt overigens niet alleen voor uitvoerende instellingen, maar ook voor grotere werkgevers;
- Vanuit de inwoner geredeneerd zijn gemeentegrenzen helemaal niet interessant. Inwoners pendelen op en neer voor werk, opleiding, (gezondheids-)zorg, winkelen, cultuur en ontspanning.

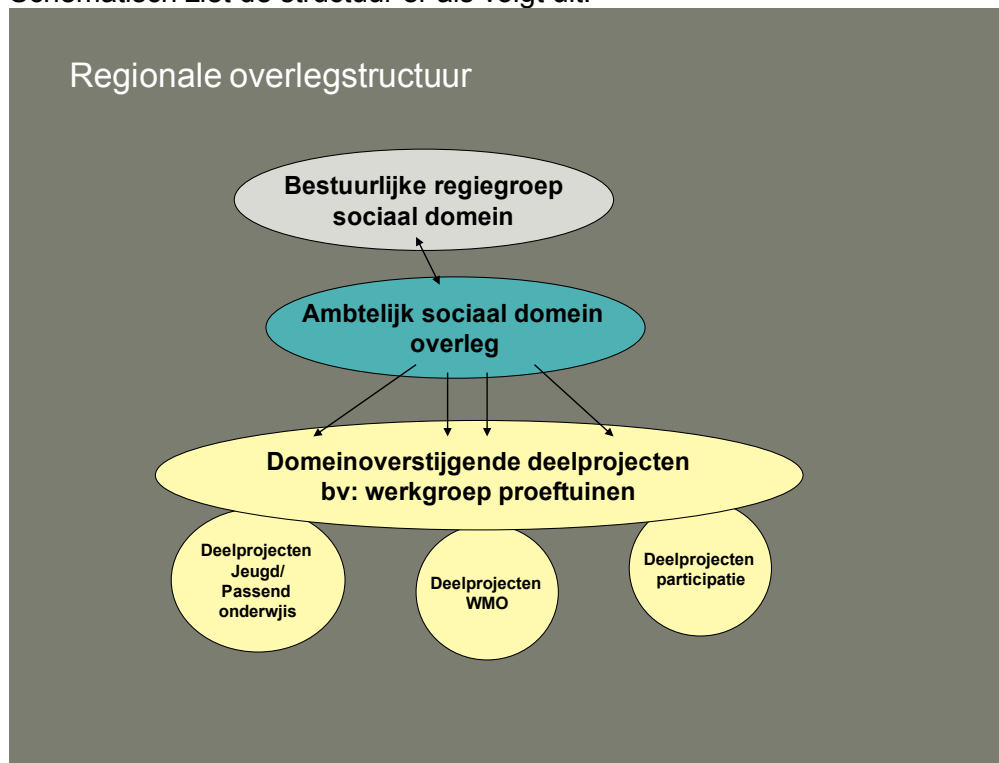
De gemeenten in de regio Arnhem kiezen voor afstemming op visieniveau en laten daarbij ruimte voor lokale invulling van de uitvoering. De gemeenten vinden elkaar in WAT we nastreven en bieden ruimte aan de invulling van het 'hoe' in de afzonderlijke gemeenten. De HOE vraag wordt verder uitgewerkt in de proeftuinen.

2. Overlegstructuur

Voorheen was de samenwerking per decentralisatie vormgegeven. Voor een meer slagvaardige en efficiënte overlegstructuur was het wenselijk domeinen samen te voegen. Dit leidt tot verbinding over de domeinen heen (zowel bestuurlijk als ambtelijk), tot minder overlap en minder overlegmomenten. Op 8 maart 2013 hebben de portefeuillehouders van de 11 samenwerkende gemeenten ingestemd met de nieuwe overlegstructuur. De portefeuillehouder zal de raad op de hoogte houden over de voortgang.

¹ Arnhem, Doesburg, Duiven, Lingewaard, Overbetuwe, Rheden, Renkum, Rozendaal, Rijnwaarden, Westervoort, Zevenaar.

Schematisch ziet de structuur er als volgt uit:

Bestuurlijke regiegroep sociaal domein

Doel: Integrale sturing op tijdige realisatie van de decentralisaties op het sociaal domein.

Taken:

1. Over de domeinen heen richting bepalen en prioriteiten stellen.
2. Vaststellen opdrachten en projectplannen voor (deel)projecten.
3. Besluitvorming gemeenteraden voorbereiden.

Deelnemers: Bestuurlijke afvaardiging van iedere gemeente. Wethouder Koopmans neemt namens Overbetuwe deel aan het overleg.

Ambtelijk sociaal domeinoverleg

Doel: In samenhang aansturen van de uitvoering van bestuurlijke prioriteiten (ambtelijk opdrachtgeverschap), inhoudelijke voorbereiding van de regiegroep.

Taken:

1. Agendering en voorbereiding bestuurlijke regiegroep (in klein verband).
2. Ambtelijk opdrachtgeverschap voor prioriteiten van de regiegroep. De ambtelijk opdrachtgever is altijd een (programma)manager.
3. Monitoren voortgang deelprojecten, afstemmingsproblemen deelprojecten (bijvoorbeeld proeftuinen) bespreken, waar nodig agenderen in regiegroep.
4. Afspraken maken over inzet mensen/middelen voor deelprojecten, deze als kader meegeven aan opdrachtnemers.

Deelnemers: (programma)managers sociaal domein (ambtelijk opdrachtgevers) en op uitnodiging kunnen externe partijen deelnemen. De drie D coördinator van Overbetuwe neemt deel aan dit overleg.

Werkgroepen/projectteams

Doel: Uitvoering van de opdrachten/deelprojecten, realiseren van de afgesproken resultaten.

Taken:

1. Schrijven van projectplan.
2. Uitvoering projectplan.

Deelnemers: per opdracht/deelproject wordt een deelprojectleider gezocht (opdrachtnemer) en een projectteam samengesteld.

3. Proeftuinen

Door de aangekondigde decentralisaties krijgen gemeenten te maken met nieuwe taken en nieuwe budgetten. Daarvoor moet eigen gemeentelijk beleid worden ontwikkeld en in werkprocessen gevat. De 11 gemeenten in de regio Arnhem hebben aangegeven deze sociale veranderopgave gezamenlijk tot ontwikkeling te willen brengen. Daarbij is de ambitie om zoveel mogelijk van en met elkaar te leren, door middel van gerichte praktische experimenten, de proeftuinen.

Regionale leeromgeving

Door de proeftuinen te richten op onderdelen van de veranderopgaven, ontstaat een regionale leeromgeving. Niet alle gemeenten kunnen op alle onderdelen experimenteren en ervaringen opdoen. Door dit gezamenlijk aan te pakken wordt het geheel meer dan de som der delen. De proeftuinen zijn de exponent van dit regionaal leren. In de proeftuinen worden de veranderopgaven in de praktijk ontwikkeld en getoetst. Dit is tegelijk ontwikkelen en implementeren. De ervaringen uit de verschillende proeftuinen zijn uitermate nuttig voor het inrichten van de transitie-opgave. Om die reden zijn de verschillende ideeën voor proeftuinen geclusterd rond de noodzakelijke veranderopgaven, gebundeld in hypothesen, zodat per experiment duidelijk wordt welke indicatoren aan de orde zijn voor de noodzakelijke leerervaringen.

De planning hierbij is dat de proeftuinen uiterlijk 1 april 2013 van start gaan. In het najaar van 2013 (oktober) zal de eerste informatie van de ontwikkeling van de gekozen indicatoren in een (tussen) rapportage opgenomen moeten worden. Op die manier kan die informatie gebruikt worden bij de besluitvorming over de keuzen en kaders voor de transitie/transformatie. Doorloop van de proeftuin in 2014 kan worden overwogen met het oog op het door ontwikkelen van kennis met het oog op de transformatie van het sociale domein (de innovatie op langere termijn).

Deelname aan de proeftuinen vraagt van gemeenten inspanning om een bijdrage te leveren. Belangrijk is een 'open-source' benadering, waarbij er zonder terughoudendheid inzichten en ervaringen kunnen worden gedeeld. Ook is een ontwikkelhouding van belang, blijkend uit nieuwsgierigheid naar de optimale ontwikkelingen en uit zoeken naar de beste manier om die te realiseren. Daarnaast wordt van de gemeenten verwacht dat zij ook wat extra tijd investeren, bijv. door als coördinator een cluster proeftuinen door het proces te loodsen.

Toelichting op de clusters

Cluster 1 EN 2: WIJKTEAMS

Dit cluster is gericht op het praktiseren van een werkwijze, waarbij in verschillende vormen van samenwerking en werkwijze van professionals, de wijkteams, samenhangende arrangementen voor bewoners worden georganiseerd. In de arrangementen staat het benutten van het zelforganiserend vermogen van mensen centraal. Coördinator is de gemeente Rheden.

Cluster 3: ZELFREDZAAMHEIDPROFIELEN

In de regio Arnhem zijn zelfredzaamheidsprofielen gemaakt voor de cliënten met AWBZ-begeleiding. Zelfredzaamheidsprofielen zijn groepen van cliënten met dezelfde

zelfredzaamheid op de 11 domeinen van de Zelfredzaamheid-Matrix van de GGD Amsterdam. Deze levensdomeinen zijn levensbreed en beslaan het hele sociale domein waarvoor de gemeente (na de decentralisaties) verantwoordelijk is. In de proeftuinen worden de matrix en de profielen gebruikt bij de toegang en/of op beleidsniveau. De coördinator van dit cluster is de gemeente Overbetuwe.

Cluster 4: ARBEID EN PARTICIPATIE

Het gaat in dit cluster om de verbinding tussen (arbeidsmatige) dagbesteding en participatie. Vanuit maatschappelijke partners is ook een concreet voorstel voor een proeftuin in dit cluster aangereikt. Coördinator van dit cluster is de gemeente Westervoort.

Cluster 5: INZET INFORMELE ONDERSTEUNING

In dit cluster is gestart met uitvoering van de proeftuin doelgroepenvervoer (combinatie met vrijwillige inzet, mensen met een beperking ondersteunen bij zelfstandig reizen en slimmer inkopen van het vervoer). Trekker van deze proeftuin is de gemeente Arnhem.

Cluster 6: STERKE SAMENLEVING

Het cluster is gericht op het benutten en organiseren van de eigen kracht van de samenleving. Versterken van de pedagogische civil society en netwerkstrategie zijn de kernbegrippen van deze invalshoek. De gemeente Renkum is coördinator van dit cluster. De hypothese: Door het benutten en organiseren met een netwerkaanpak het beroep van Zelfrij specialistische zorg en dienstverlening voor de jeugd verlaagd wordt.

Cluster 7: INCLUSIEF WERKEN

Het cluster inclusief werken heeft een link met OGGZ en cliëntparticipatie. In dit cluster is de proeftuin 'Herstel in de Wijk' ondergebracht. Daarnaast gaat er in de gemeente Lingewaard een proeftuin van start op het gebied van het inclusief maken van (welzijns)voorzieningen. Gemeente Arnhem is coördinator van dit cluster.

Cluster 8: CLIËNTPARTICIPATIE

De proeftuin van de gemeente Westervoort valt hieronder. De proeftuin blijft in zijn oorspronkelijke vorm bestaan. En daarnaast gaan we de ideeën uit deze proeftuin benutten om cliëntparticipatie als onderdeel van alle proeftuinen op te nemen. Daarnaast heeft dit cluster als doel de veranderopgave 'horizontale verantwoording' vorm te geven binnen alle proeftuinen op basis van opgedane ervaring.

Cluster 9: VERBINDING 2E, 1E EN 0E LIJN

Het gaat in dit cluster om de verbinding van het sociale domein met de eerstelijns gezondheidszorg. Onderdeel in dit cluster is de opzet van wijkgezondheidsteams, vanuit het convenant dat Arnhem met Menzis heeft getekend. Vanuit die achtergrond levert Caransscoop (ondersteuningsorganisatie voor de eerste lijn) een projectleider die meedenkt. De gemeente Arnhem is coördinator van dit cluster.

Cluster 10: INNOVATIEVE INKOOP

In Arnhem wil men ervaring opdoen met maatschappelijk aanbesteden. Er loopt al een project in de wijk Geitenkamp. Daar zijn de wensen van bewoners over het (collectieve / algemene) aanbod in hun wijk in kaart gebracht. Aan de aanbieders SDMG/SWOA/Rijnstad wordt gevraagd daar een gezamenlijk aanbod/dienstenpakket voor te maken (in samenwerking met partners die ze daarbij nodig hebben). Vervolgens is het doel om nu daadwerkelijk via maatschappelijk aanbesteden dat aanbod in die wijk in te kopen en het geleerde tijdens het proces in regionaal verband te delen. Coördinator van dit cluster is de gemeente Arnhem.